SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 330/07-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. decembra 2007 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. A. C., K., zastúpenej advokátom JUDr. V. B., Advokátska kancelária, K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 33/02 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. A. C. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. septembra 2007 doručená sťažnosť Ing. A. C., K. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 33/02.

Zo sťažnosti vyplýva, že 18. mája 2001 bolo proti sťažovateľke *„vznesené obvinenie pre trestné činy úverového podvodu vo forme účastníctva a zneužívania právomoci verejného činiteľa(...) a dňa 28. 1. 2002 bola podaná na ňu obžaloba pre pomoc k trestnému činu úverového podvodu (...)“.*

.

Okresný súd 10. novembra 2003 vyhlásil rozsudok, ktorým sťažovateľku spod obžaloby Okresného prokurátora Košice II (ďalej len „okresný prokurátor“) oslobodil.

V dôsledku odvolania okresného prokurátora konal vo veci Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd“), ktorý 12. októbra 2004 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu 11. novembra 2004 vrátil na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Okresný súd začal v jej veci konať až 19. mája 2005 a po deviatich hlavných pojednávaniach vyhlásil 12. júna 2006 opätovne oslobodzujúci rozsudok. Krajský súd na základe podaného odvolania okresného prokurátora rozhodol uznesením zo 17. apríla 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 93/06 tak, že jeho odvolanie zamietol.

Písomné vyhotovenie rozhodnutia krajského súdu bolo doručené sťažovateľke 6. júla 2007, kedy podľa nej nadobudlo právoplatnosť. Sťažovateľka ďalej tvrdí, že sťažnosť podala v zákonnej dvojmesačnej lehote od právoplatnosti tohto rozhodnutia, a aj keď pozná rozhodovaciu prax ústavného súdu k posudzovaniu sťažností sťažovateľov namietajúcich zbytočné prieťahy v konaní všeobecných súdov, navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie takto rozhodol:

„Ústavný súd SR vyslovuje, že nekonaním Okresného súdu Košice II. v trestnoprávnej veci vedenej pod sp. zn. 3T 33/02 došlo k porušeniu ústavného práva Ing. A. C. na prerokovanie jej veci bez prieťahov, zaručeného Ústavou SR čl. 48 ods. 2.

Ústavný súd priznáva sťažovateľke Ing. A. C. finančné zadosťučinenie vo výške 200 000,- Sk, ktoré je povinný uhradiť na jej účet porušovateľ základného práva Okresný súd Košice II. do jedného mesiaca od vyhlásenia uznesenia Ústavného súdu SR(...).“

II.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T 33/02 porušil jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. III. ÚS 279/04, I. ÚS 227/05, I. ÚS 76/06) sa ochrana základného práva vrátane základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušenie základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecnými súdmi) ešte trvalo. Ak v čase, keď došla sťažnosť ústavnému súdu, už nedochádza k porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). Vychádza pri tom z toho, že účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov

je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci, ktorý (účel) sa dosiahne právoplatným rozhodnutím.

Ústavný súd zo sťažnosti zistil, že 18. mája 2001 bolo proti sťažovateľke *„vznesené obvinenie pre trestné činy úverového podvodu vo forme účastníctva a zneužívania právomoci verejného činiteľa(...) a dňa 28. 1. 2002 bola podaná na ňu obžaloba pre pomoc k trestnému činu úverového podvodu (...)“*. Okresný súd 10. novembra 2003 vyhlásil rozsudok, ktorým sťažovateľku spod obžaloby okresného prokurátora oslobodil. Krajský súd však vyhovel odvolaniu okresného prokurátora a 12. októbra 2004 zrušil rozsudok okresného súdu a vec mu 11. novembra 2004 vrátil na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Okresný súd vyhlásil 12. júna 2006 opätovne oslobodzujúci rozsudok, ktorý bol sťažovateľke doručený 26. septembra 2006. Následne krajský súd uznesením zo 17. apríla 2007 v konaní vedenom pod sp. zn. 5 To 93/06 odvolanie okresného prokurátora zamietol. Uznesenie krajského súdu bolo doručené jej právnemu zástupcovi 8. júna 2007 a sťažovateľke 6. júla 2007. Sťažnosť bola ústavnému súdu doručená 4. septembra 2007.

Vydaním uvedeného prvostupňového rozsudku, ktorý bol v danom prípade aj konečným rozhodnutím a jeho doručením (ako aj úkonmi, ktoré musel okresný súd vykonať v spojitosti s podaním odvolania okresného prokurátora), vykonal teda okresný súd všetky zákonom predpokladané a dovolené úkony na odstránenie stavu právnej neistoty sťažovateľky v napadnutom konaní. Ďalšie úkony alebo postupy už okresný súd v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (4. septembra 2007) nemohol vykonávať, a preto možno posudzovať záležitosť so zreteľom na čl. 2 ods. 2 ústavy ako vec, v ktorej ústavná úloha okresného súdu pri odstraňovaní právnej neistoty sťažovateľky skončila rozhodnutím vo veci samej ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu. Sťažovateľka navyše namietala prieťahy v konaní okresného súdu, ktorý vo veci samej v okamihu podania sťažnosti už nekonal, teda už nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvniť priebeh konania, prípadne prieťahy v ňom, a teda nemohol ani porušovať v sťažnosti označené základné právo sťažovateľky.

Na základe týchto skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa čl. 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd k tomu však na záver poznamenáva, že posudzovaná sťažnosť bola podaná tiež po zákonom o ústavnom súde ustanovenej lehote, teda nie ako sa domnieva sťažovateľka, že bola podaná včas (počíta túto lehotu až od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu).

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu jednou zo zákonných podmienok na prijatie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, pričom zákon o ústavnom súde neumožňuje zmeškanie tejto kogentnej lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 75/04).

Podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomia o inom zásahu, ktorým malo byť spôsobené namietané porušenie základného práva. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo o inom zásahu dozvedieť.

Ústavný súd už judikoval, že v kontexte citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je v zásade „iným zásahom“ pre počítanie lehoty pre včasnosť podania sťažnosti (I. ÚS 161/02, I. ÚS 6/03, I. ÚS 127/05, I. ÚS 103/07).

Na základe uvedeného sa lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti podľa čl. 127 ústavy, ktorou sa namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o porušení tohto základného práva dozvedieť. Začiatok zákonnej lehoty je teda v prípade tohto práva vymedzený aj subjektívne podľa možnosti sťažovateľa dozvedieť sa o jeho porušení. Posúdenie tejto možnosti je vždy individuálne vzhľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu. Ústavný súd pritom prihliada tak na účel tohto základného práva, ako aj na účel predmetnej zákonnej lehoty.

V namietanom konaní rozhodol okresný súd oslobodzujúcim rozsudkom sp. zn. 3 T 33/02 z 12. mája 2006 (rozsudok jej doručil 26. septembra 2006), teda sťažovateľka sa o napadnutých zbytočných prieťahoch v postupe okresného súdu mohla dozvedieť najneskôr v uvedený deň. Navyše citovaný rozsudok okresného súdu v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 5 To 93/06 nadobudol právoplatnosť ešte 17. apríla 2007, keď sa konalo pojednávanie na krajskom súde (nie ako uvádza sťažovateľka v sťažnosti, že až v júli 2007), pričom bolo zistené, že pri vyhlásení uznesenia na verejnom zasadnutí tohto súdu bola sťažovateľka i jej právny zástupca aj osobne prítomní.

Keďže predmetná sťažnosť bola podaná osobne až 4. septembra 2007, keď už uplynula lehota ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ústavný súd mohol sťažnosť posúdiť aj ako podanú oneskorene.

Preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. decembra 2007